

# NAPLO

**Előfizetési ár:**  
Egész évre 5 kor. | Egyes szám ára 4 fill.  
Fülszámlákon 6 fillér.  
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

**Felelős szerkesztő:**  
DERÉKY ANTAL

**Igazgató:**  
ERDÉSZ ZSIGMOND

**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.  
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

## Egy színész repülőgépe Vakmerő rablási kísérlet

### Előfizetési felhívás!

A július elsejével kezdődő második félévre új előfizetésre hívjuk fel az érdeklődő t. közönséget.

Hangzatos frázisok és üres ígéretek helyett, utalunk lapunk eddig követett irányára, mely minden fővárosi és országos aktuális kérdést, higgadtan, tárgyilagosan és igazságosan elbírálás alá vette, sohasem személyeskedett, durva szenzációkat nem hajszolt, hanem elfogulatlanul, függetlenül és nyíltan tárgyal minden közérdekű, társadalmi, irodalmi és művészeti ügyet. A jövőben is ez irány felé törekszünk, mert meggyőződünk, hogy olvasó közönségünk leginkább ezt méltányolja és honorálja.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek kedvezményképpen a lapunkban most folyó érdekesítő regénynek

### „Angyalföld titkai”

nek eddig megjelent összes számaint **INGYEN** küldjük meg.

Az előfizetési díjak lapunk homlokzatán találhatóak.

Kiváló tisztelettel:

A „NAPLO”  
kiadóhivatala.

### Szegény tehetségek

Folytonosan ígatunk, hogy az ipari pályára nagyon kevesen lépnek a magyar fiúk közül. Folytonosan halljuk a lamentációt, hogy az ipari pályán nem igen találkoznak igazán szakképzett és hivatásos egyénekkel.

Ez igaz. De a mélyebben tekvő okot nem igen kutatja senki. Pedig már nagyon régen fel kellett volna merülni annak a kérdésnek, hogy miért nem sietnek az ipari pályára azok a fiúk, akik nem az úgynevezett «jobb családok» hatása alatt nőttek fel? Hol vannak a szegény, de tehetséges fiúk, akik most, a megváltozott viszonyok között igazán szépen érvényesülhetnének az ipari pályán kellő szakképzettség és hivatás mellett?

Ez a kérdés azonban mindeddig nem merült fel. Pedig mindenki előtt it van az elszomorító tapasztalat, hogy a szegényebb anyagi viszonyok között levő szülők gyer-

mekei is, akik kellő tanulási képesség mellett sem végezhetnek többet, mint 4 gimnáziumi vagy polgári-iskolai osztályt, inkább tolnak a díjnoki és egyéb eféle állás keresők csapatába, mint az ipari pályára. Holott világosan tudja majdnem minden szegény fiú, hogy a mai viszonyok között az ipari pályán alapos szakképzettség mellett sokkal jobban boldogulhatna és kedvezőbb életkörülményeket teremthetne a maga számára.

Igen ám; de a középiskola 4 osztályát végzett 14—15 éves, gondolkodó szegény fiukat éppen az alapos szakképzés kérdése állítja meg, ha még olyan erős hivatottságot éreznek is magukban az ipari pályára.

Tudják ugyanis, hogy a külföldi és az ausztriai iparral eredményesen versenyezni csak alapos készütséggel lehet. Ezt a szakkészültséget az ipari felsőbb szakiskolában kell és lehet megszerezniük. Mennének is oda akárhányan egész készséggel. Meg is mondják, hogy ők egyenesen annak az iskolának elvégzésével követhetnék csak a lelkekben érzett életpályahivatást. Amde legerősebb akaratukat megtöri a szegénység. Az az ipari szakiskola, ahol tehetségek számára alapos képzést, izmos szárnyakat szerezhetnének, drága iskola. Szegény fiúk szülői nem igen bírák ezt a nagy költséget, mely három iskolai éven át rájuk nehezül. Hány szegény szülő és hány szegény fiú áll megtörten az ipari szakiskola küszöbén azzal a lesújtó tudattal, hogy ott egy-egy hivatott léleknek pályája szakad meg és téved a hivatástalanság kínos-keserves útjára!

És mi is, akik oly sokszor sóhajtozunk az ipar föllendüléséért, megizmosodásáért; akik szomorúan látjuk, hogy ha egyes gyárakba vagy nagyobb műhelyekbe tanulabb mechanikusok, vezető munkások kellene, — ezeket rendszeren idegenből hozzák be, megdöbbenéssel konstatáljuk, hogy az ipari pályára határozott hivatást érző ifjak előtt a szegénység zárja el az utat.

Ezen az állapoton okvetlenül változtatni kell a magyar ipar, meg az ipari pályára valóban hivatott ifjak érdekében egyaránt. — Foglalkozzunk behatóan ezzel a kérdéssel az iparkamarák, az illetékes körök és részben társadalmi uton, részben a kormánytól kieszközölt támogatással

ejtsék módját annak, hogy az ipari szakiskola ne záródjék be egyetlen szegény, de ipari pályára igazán hivatott fiatalember előtt se.

### Rémes tüzesetek.

Az ököritói rémes tűzkatasztrófát most nyomban követte Jászófalusi szomorú pusztulása. Ott is, itt is nemcsak a vagyonban, de emberi életben is sok áldozatot követelt a pusztító elem, és most, amikor a forrás csak ezentul fog kiadni mérgét, amikor a bő csapadékot természetesen fogja követni a szárazság és az idén különösen uralodik a szél, állandó veszedelemmel fenyeget bennünket: a tűz. De elég volt már a szerencsétlenségből az idén. Abból is, ami emberi erőnkön kívül tört az országra, abból is, amit az emberi gondatlanság okozott. Ne szaporodjanak meg az anyagi katasztrófák, a segítségért káltó nyomoruságok, az emberek gondatlansága, a hatóságok elnézése miatt. Nemsokára hordják a országban a sok gabonát és megkezdik a cséplést. Igen sok helyen a közös székely, összezsúfolt asztagok között. Vagy a falukban, a nádtetes, zsuppos födelű házak tövében. Egy-egy tűzfészek minden belső telek. Ha kigyulad egy, a szél végig söpri a tüzes pörnyét az egész soron. Ház, élet, jószág pusztul százával.

Elég egy szikra, hogy az enyészet lobogása semmisítse meg az egész esztendő gyümölcsét, a jövő esztendő nyugalomát, sőt egy életre szóló vagyont, talán még emberek életét is. Hiába, a műveltség még mindig nem bír annyira lelket fogni az emberekben, hogy legalább a legelőbb óvatosságról meg ne feledkezzenek. És így van ez a falvakban sokfelé, mindenfelé. Ki van ugyan adva a tilalom, hogy nem szabad pipálni; de azért megcselekszik titokban. S ha nem is pipáznak, ott van a zsebben a tűzkésztség, a kénese gyújtó, mely lobot vet a csizmasaroktól. Megesik akárhányszor, hogy egy ember vigyázatlansága miatt pusztul el sok ezenyi érték. Kétszeres éberséggel kell a közigazgatási hatóságoknak a tűzveszedelem elhárítására minden intézkedést megtenni. Tűzrendészetünk ugyanis rendkívül hiányos, valamint védekezési szervezetünk is. Előjáróságok, egyesek belátására

lehet csak a legtöbb intézkedést alapítani. Annál súlyosabb felelősség hívja most a sorompó elé a rendelkező hatósági vezetőket. Ha hiányos a tűzrendészetünk, be kell tölteni a hézagokat az egyéni értelemmel és erővel. Annál inkább, mert a közönség példátlanul könnyelmű ezen a téren. Nemcsak maga nem ügyel a tüzre; hanem türi, hogy gyermekei is játszhasanak a tüzzel.

Magyarország tűzstatisztikája nagyon szomorú. Csak Oroszországné mulja felül. Az építkezés formája és anyaga, a gyúlékony anyagok, főleg a szalmamentűek oktalán elhelyezése, összegyűjtése miatt évről-évre tetemes kárt okoznak a tüzek. Emiatt természetesen a biztosítási tarifák is magasabbak, mint bárhol, Oroszországot kivéve. Aminek megint az a természetes folyamánya, hogy sok szegény ember nem biztosít. És emiatt aztán baj esetén teljesen fölösleges módon kell állami és társadalmi segítséghez fordulni, ami ismét nemzetgazdasági kár, mert a segélypénzek minden bizonnyal fontosabb kulturfeladatok elöl vonatnak el.

Mit kell tehát tenniük az előjáróságoknak?

Rendezni kell a közös székely dolgot. Nem szabad ezeket koncentrálni. Es nem szabad engedni, hogy az asztagokat úgyiszlólván egymás hátra rakják. Korlátozni kell a tűzveszedelmes szerszámok használatát. Nem elég a pipázási tilalom, hanem gondoskodni kell arról is, hogy könnyen lobbanó gyújtót senki se hordhasson magával a cséplés helyén. Nem szabad felügyelet nélkül hagyni a falut sem. Igen sokszor ott történik a baleset; amíg az egész nép kint van a mezőn, elpusztul az egész község.

Az elemi csapások és az emberi gyarlóságok ellen ugyan soha sem lehet teljes eredménnyel védekezni, de a francia közmondás szerint «minden baj orvoslásának titka, az előrelátás.» Ezt várjuk hát a magyar közigazgatási hatóságoktól is. Előrelátással nagyon sok kártól óvhatja meg az országot, a melynek ez évben már bőven kijutott a szerencsétlenségekből. Legalább ott háritsuk el a veszedelmeket, ahol igazán nem függ mástól, mint a felügyelet szigorúságától, pontosságától és figyelmességétől.

Örs.

## A Napló Mindenütt

### Zuhany az utcán.

Ez egyik különlegessége, a mi szép fővárosunknak. Máshol azoknak akik a hideg zuhanyt szeretik, ezért a fürdőbe vagy a lakásokon lévő fürdőszobába kell menni, addig nálunk Budapesten megvannak kimélve ettől a kevés fáradságtól is. Mert itt az utcán vannak zuhanyok. És megkaphatja ezeket mindenki, akár akarja, akár nem. Az utcaöntözőinknek ugyanis az a kedves jó szokásuk van, hogy a vizet a tömlőkből egyenesen a járó-kelő közönségre bocsátják és akit véletlenül arra visz a balsorsa, hát az kapja a nyaká közé a zuhanyt, ámbátor nem kért, nem kívánt belőle. Igen épületes szép jelenet történt vasárnap délelőtt is a Teréz-köruton. Egy elegáns kikent-fent ur lépkedett hódító mosolylyal, peckesen a járdán. Gyönyörű fehér law-tennis ruha volt rajta. Öröm volt nézni, olyan tiszta vasalt fehér volt. De csak volt . . . Mert ez az uriember sétája közben javában gyönyörködött a napiényben és saját öltözékében, amikor a nyakába hullt az áldás, az utcaöntöző vizének alakjában. És a következő pillanatban a szép fehér ruha egész bizonytalan színű lett. Inkább vörösrös, sárga és fekete, mint fehér. Az uriember pedig ijedtében azt sem tudta mit csináljon. Tönkre ment a ruhája, rémületében lenyelt az arcába zuhant vízből jó mennyiséget és azonfelül még az utcagyerekek ki is nevettek. De az intelligens közönség megbotránkozott, mert hiszen őket is érheti bármikor ilyen baleset. Tudjuk és hisszük, hogy jó nyáron a hideg fürdő és különösen a zuhany. De hát az utcán még sem kérünk belőle. Irtunk mi már erről több ízben, kértük a rendőrséget az intézkedésre, de úgy látszik csak akkor fognak valamit tenni, ha valamelyik főhumoru — öntözőlegény valamelyik rendőrtisztviselőt alaposan nyakonönti, a váratlan hideg zuhanyt.

### Aratunk — másnak.

Megpendült a kasza a hullámzó vetéseken, a sárguló kalász lekonyuló teje az arató keze alatt csakhamar lehull a tarlóra. A kévék keresztékbe, a kereszték osztagokba gyűlnek s nemsokára a cséplőgép zakatolása lesz urrá a téreken, hogy a szűztiszta búzát, gabonát a granariumok számára kikészítse. Aratás van. Aratunk mi is, de az a kérdés, hogy kinek, ki részére. A tízezer holdas borkabátos dominiumok urai tudják, hogy kinek aratunk, de a szegény 4—5 holdas gazda, az csak sejti, hogy ez a termés nem az ő hombárjába kerül. Ott az ország soktornyú szép házában más muzsika szól, mint a pacsirták dalától édes mezőkön . . . Ott a komor honatyák nagyban török a fejüket, tudja a Mindenható mi mindenről, aminek árát azután a magyarnak kell majd jórészt kiizzadni. A jó nép majd meg fogja tudni, miért szántott, vetett; meg fogja tudni, kinek arattot, sirva fogja megtudni a szomorú valót, hogy keserves, verejtékes munkájának édes gyümölcsei oda át a Lajtán tul fogják élvezni; meg tudja majd, hogy jó részét annak mit a maga részére akart szerezni, apró családjának kis kenyérére, vasárnapra kis husocskára, azt mind-mind elnyeli a mi

szomszédunk akinék gyomrát nem fekszi meg az a sok átok, amely kíséri. Megpendült a kasza, aratnak a hullámzó sárga kalászu mezőkön . . . Izzad a magyar nép, — régi ősi szokás szerint — másnak . . .

### Nyarálok.

Ilyenkor nyár felé az emberek kezdik a lakásukat benaftalinozni és mire a július beköszönt, már csak a szalmaözvegyek vidám légiója szórakozik a poros aszfalton, vagy a ligetek fái között. Az emberek nyaralni mennek, — még pedig leginkább külföldi fürdőhelyekre — s az Adria, vagy az Északi-tenger hullámai közt pihenik ki az év fáradaimait.

Nem haladhatunk el szó nélkül azon különös körülmény mellett, hogy jóllehet számos oly magyar fürdőhely van, mely bizvást felveheti a versenyt a külföldi nyaralóhelyekkel, az emberek mégis szívesebben töltik a nyarat idegenben. ennek nem annyira kosmopolita érzelmek, sem dicsekvési vágy a rugói, hanem inkább az a rettenetes drágaság, mely a magyar fürdőkben uralkodik. Egy swinemünde, vagy trouvillei nyaralás költségei távolról sem tesznek ki oly horribilis összegeket, mint aminőket egy bártfai, vagy tátrai üdülés igényel. Míg Abáziában, Karlsbadban és általában külföldön napi 8—9 koronáért elsőrangú pensiót kaphat az ember, Bártfán pusztán lakást sem igen lehet kapni ezen az áron alul. Hozzávéve ehhez, hogy míg külföldön a kiszolgálás valóságos mintaszertű, addig magyar fürdőkben épséggel nem felel meg a valóság a reklámokban nagy garral hirdetett tökéletességnek.

Itt az ideje, hogy Magyarországon azt a sokszor hangoztatott idegenforgalmat megteremtsék és a magyar közönséget is hozzászoktassák a hazai fürdőhelyekhez. De ez csak akkor lesz lehetséges, ha a fürdőtulajdonosok külföldi példa után indulnak és mérsékelt olcsó árak, szolid és jó kiszolgálás által lehetővé teszik, hogy a közönség szórakozási vágya mellett anyagi érdekeit is szem előtt tarthassa.

**Blum Lajos**  
Kőfaragó- és sirkőüzlete  
Budapest, VII., Köztemető-ut 4.

Magyar művészek által tervezett művészi síremlékek állandó kiállítás. Márvány, gránit- és syenit

**síremlékek**  
egyszerű és díszesebb kivitelben kapható.

### Egy színész repülőgépe.

A közönség előtt ismeretes már Faludy Károly a pécsi Nemzeti Színház repülőgép tagja. Sikereiről annak idején mi is beszámoltunk részletesen.

Most legközelebb Nagykanizsán fog géppel felszállani, hova Kövessy színtársulatával Ujvidékről érkezett. A kanizsaiak természetesen nagy érdeklődéssel várták Faludy megérkezését és lelkesen fogadták. A nagykanizsai állomásról mindjárt az ottani régi gimnázium tornatermébe vitette a géprészeket, hol az érdeklődők

gyakorta felkeresik Faludyt, ki ott fur-farag és kísérletezik Révész Jenő és Bálint Béla színészkollegái segítségével. Öröm is most dolgozni a derék pécsi repülőgépessel, mert megszerezte a drága hajtórőt: a remek háromcilinderes Anani motort.

Faludy különben is kedvvel dolgozik kanizsai műhelyében, hol a többek között a következőket beszélt el:

— Hosszas elméleti előtanulmányok után fogtam mintegy öt évvel ezelőtt első modellem konstruálásához, — kezdte gépének elmagyarázását a tenorista. Körülbelül 500 különböző modelt csináltam, míg végre sikerült annyira tökéletes szerkezetet alkotnom, hogy annak nagyban elkészítet másával siklópróbákat rendezhettem. Ez már Pécssett volt egy évvel ezelőtt. A hatalmas hét méteres, mintegy 200 kiló súlyú, teljesen kész, de még motorral fel nem szerelt aeroplánt felvontattuk az Árpád község mellett fekvő árpádi hegyre. Én be ültem a gépbe, Révész pedig előlékött az 50 fokos lejtőjű hegytetőn. A gép rövid néhány méternyi siklás után első részével a levegőbe emelkedett, úgy, hogy csupán a hátulsó kerék surolta a földet. Néhány méternyi siklás után ez a kerék is a levegőbe emelkedett s az egész alkotmány ott lebegett és szállt allassan, egyenletesen, kormányzásomnak pontosan engedelmessé. Egy barátom támogatásával sikeres gurulópróbákat rendezhettem a földön 5 és fél lóerős Sedel-féle motorommal, ami azonban a levegőbe szálláshoz nagyon gyenge erő volt. Pécssett nagy érdeklődéssel kísérték munkámat és terveimről mintegy 12 nyilvános előadást tartottam több helyen, ezek között a Mecsek-egyletben és a Technikus körben is. Hang Dániel cisztercita főgimnáziumi fizika tanár is nyilvános előadáson ismertette repülőgépetem, melyet támogatásra ajánlott. Ujvidéken akadt egy áldozatkész megértő lélek, ki annyi pénzt bocsátott rendelkezésemre, hogy a drága motort és légsavart Párisból megrendelhettem. A 25 lóerős motor és a matematikailag a legpontosabban kiszámított méretű Chauvier-légsavár pár napja megérkeztek és a hozzá való tengelyt és acélrudakat most készíti egyik kanizsai gépgyár. Ha azok elkészültek, akkor rögtön megkezdjük a felszerelést és az eddigi kitűnően sikerült kísérletek után bizton mértem remélni, hogy repülni fogok. Ez mintegy két hét múlva fog megtörténni, amihez Nagykanizsán a katonai gyakorló tér eléggé alkalmas helyet kínál. Faludy Károly felszállása elé nagy érdeklődéssel tekint a nagykanizsai, de a pécsi közönség is. Reméljük, hogy most már végre siker koronázza Faludy hosszas és lankadatlan fáradozását.

## IRODALOM MUVÉSZET

### CSALADOMBAN.

A gondoktól mitsem félek,  
A küzdelem mindig élet,  
S mi Istenhez oly közel áll:  
Családom a szent ideál.

Hol gond között virág fakad,  
Rab az ember s mégis szabad.  
Élni vágyik s halni képes,  
Ami fáj, még az is édes . . .

Nem hiú fény, nem káprázat,  
Miért itt a lélek fárad,  
Ígaz valóra tör a hit,  
Becsülettel élni tanít.

Egész világ négy fal között.  
Fénye ragyog szívem fölött.  
Virágos part . . . zugó habok . . .  
Vigan küzdök, büszke vagyok!

Fülei Sz. Lajos.

**Budai szinkör.** A budai krisztinavárosi szinkörben, Krecsányi társulatának kitűnő előadásait, a közönség nemcsak meg-megújuló tetszésével, de fokozódó támogatása mellett is serényen folytatja. A hét folyamán már többször megismételt «Indiai nábob» gyönyörű zenéjével, mulattató szövegével, a szezon kasszadarabjának mutatkozott, pedig a tapintatos igazgató még néhány jeles ujdonságot rejteget asztala fiókjában, melyeket csak később szándékozik bemutatni. Az «Indiai nábob»-ban kitűnően megfeleltek feladatainknak, Fóti Frida, Bejcziné, Mihályfi Juliska, Szántó, Tábori, Ocskay és Bálint, akiket a közönség zajos tapsokkal tüntetett ki. A rendezés, mint mindig kifogástalan, a kiállítás fényes, a kar és zenekar Orbán Árpád vezényletével kitűnő volt.

**Színészet Brassóban.** Komjáthy János, Kassai színtársulata még a múlt héten, teljes számban megérkezett Brassóba, ahol az új nyári szinkör felépülésig, megosztva két helyen tartja előadásait. Az operette a régi «Redout»-teremben, a drámai személyzet pedig párhuzamosan az «Iparegylet» helyiségében fog játszani. Pénteken, zsufolt ház előtt a «Kis czukros» vígjátékkal nyitották meg a szezon és a közönség tüntető tapsokkal fogadta a gondosan előkészített, összevágó előadást. Szombaton az operette társulat mutatkozott be a «Tánczos huszár»-ban és olyan zajos tetszésben részesült, hogy a darabot többször meg kellett ismételni.

(35 éves jubileum.) Lorándy Tivadar, a régi vidéki színészet egykor oszlopos tagja, most ünnepelte Tapolczán 35 éves színészi működésének jubileumát, mellyel egyidejűleg bucsut is vett a színpadtól, hogy jól megérdemelt nyugdíjba lépjen. Lorándy atya, Pozsonyban közigazgatási tisztviselő volt és a «Toldy-kör» alapító tagjai közé tartozott; fiát orvosnak szánta, de ez bohém természetével a színi pályára lépett és énektanulmányai végeztével eleinte a drezdai, müncheni és velencei színházaknál működött, míg végre Sztupa Andor meghívására Szegedre szerződött mint elsőrendű tenorista; mint ilyen Kolozsváron, Kassán, Miskolczon, Győrben, Sopronban és Pécsen, valamint a vidék nagyobb városaiban szerzett magának elismerést, míg később mint szakavatott rendező egy egész generációt nevelt a magyar színészetnek. Bucsfellépte alkalmából úgy az országos Színészegyesület, mint pályatársai és a közönség is őszinte, meleg üdvözlésekben részesítette.

**Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T.**

**tüdőbeteg ambulatóriuma**

VI. kerület, Dólibab-utca 23. szám

Betegfelvétel és rendelés:

d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

**LÓWY JÓZSEF** Sirkőraktárában 10 K-tól feljebb remek kivitelű sírkövek rendkívül nagy választékban kaphatók.

**Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában**

Minden e szakmába vágó munkák, temetői javítások, vésések és aranyozások jutányosan és lelt. ismeretesen készítenek.



## Az anya büne.

Részleteiben megindító, de egyszerűségi borzasztó esetről veszünk hírt Kaposvárról, mely szomorúan jelzi korunk elvadult, erkölcsi.

Egy kaposvári volt gyári munkavezető elvált felesége, aki 38 éves kora daczára még ma is a szép asszonyok közé sorozható, már másfél év óta lakik a Donner-városrészen egyetlen, 17—18 éves leányával.

A föltűnő szépségű fiatal leány a donnervárosi tűzoltó-egylet tavalyi nyári multságán megismerkedett egy asztalos segéddel, aki akkor szolgálta harmadik esztendejét a 44. gyalogezred egyik századánál Kaposváron. A férfi jó arcú, csinos fiatalember volt, udvarolni kezdett a leánynak s csakhamar mindennapos vendége lett a házuknak.

A fiatalember elmondta, hogy ő szegény, árva gyermek volt, aki zsenge kora óta két keze becsületes munkájával tartotta fenn magát egész addig, míg két évvel ezelőtt be nem sorozták katonának; de néhány hónap múlva, október elsején kiszabadul s fölmege Pestre, ahol egy jóbarátja munkavezető a Thék-féle butorgyárban, aki neki ott állandó, biztos foglalkozást fog juttatni s akkor meg fog nőülni.

A leány nagyon megszerette a jó modoru egyenes lelkű fiút s a legény érzelmeit őszinte, odaadó szerelemmel viszonzta.

Már három hónapja tartott a viszony, mikor a múlt év szeptemberében egy reggel azt mondta a leány, hogy szakítson a legénnyel, mert az csak bolondítja és más szeret; hitvány, rongy ember, aki érdemtelen a nagy szerelemre; aztán rábirta a mélyen elkeseredett leányt, hogy menjen el nagybátyjához Kassára, ahol majd kiheveri és elfelejti bánatát. A leány végre szót fogadott és elment.

Az idegen környezet lassanként elfelejtette a leánnyal a csalódását s már több ízben írta is az anyjának, hogy hazajön Kaposvárra, az anyja azonban mindannyiszor sietve válaszolta, hogy ne jöjjön, maradjon ott, mert ő is azon gondolkozik, hogy Kaposvárról elköltözik Kassára, mivel itt a megélhetés nagyon nehéz. A leány maradt Kassán továbbra is, noha már nyolc hónap elmúlt azóta, hogy Kaposvárról eltávozott.

A múlt napok egyikén a leány egy névtelen levelet kapott Kaposvárról, melyben rettenetes dolgokat közöltek vele. Elmondta a levél, hogy miért küldte el az anyja őt Kassára s miért ellenezte, hogy hazajöjjön: mert a múlt év október óta együtt él az anyja az asztalossegéddel. A legény, mikor a katonasági kiszabadult, odaköltözött az asszonyhoz s azóta vadházasságban élnek együtt, Megemlítette a levél, az a borzasztó, kegyetlen levél azt

is, hogy az ezerszáz koronának, a mely a leány nevére volt betéve az egyik kaposvári takarékpénztárba — örökre fuccs, mert az anyja az ntolsó krajcárig elérte az asztaloslegénnyel.

A szerencsétlen leány majd meghalt fájdalomában és szegényében, mikor ezeket a rettenetes dolgokat elolvasta. Kétségbeesésében vonatra ült s hazament Kaposvárra. Mikor megérkezett egyenesen anyjához ment s kérdőre vonta nemtelen eljárásáért. A bestiális anya, meg az asztaloslegény azonban kiutasították a leányt s megtöltötték neki, hogy valaha az életben lábát a házukba betegyje.

A lelketlenül kijátszott, agyongyörtört szegény leány az éjleli vonattal visszautazott Kassára a nagybátyjához, aki a bestiális anya és szeretője ellen följelentést fog tenni az ügyészségnél.

Kérdés, találnak-e idevonatkozó szakaszt a bünvádi perrendtartásban, mert a legnagyobb legundokabb és legjörtemesebb gazságokra: a lélekgyilkosságra és lelki elajlásra nem igen van paragrafus a törvénykönyvekben.

## HIREK

### A hétről.

#### A miniszterelnök fogadási napjai.

Itt közöljük a miniszterek általános heti kihallgatások idejét, a közönség tájékoztatására. Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök mint belügyminiszter minden csütörtökön délután 5 órakor a belügyminiszteriumban tart kihallgatást. Lukács László pénzügyminiszter minden szerdán délután fél 5 órakor fogad előzetes bejelentés mellett. Serényi Béla gróf földmivelügyi miniszter minden hét pénteki napján délután fél 5-től fogadja a kihallgatásra jelentkezőket. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter egyelőre nem tart általános kihallgatást, de elkerülhetetlen esetekben minden hétköznapon délután 1 és fél 3 óra között fogad. Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter minden pénteken délután 4 órakor hallgat ki. Székely Ferencz dr. igazságügyminiszter minden csütörtökön déli 12 órakor fogad. Irásbeli beadványokat, vagy előterjesztéseket ugyanezen a napon délelőtti 11 óráig fogad el a titkári hivatal. Hazai Samu honvédelmi miniszter minden hét csütörtökjén délelőtti 10—12 órakor fogad. Fontos, vagy sürgős esetekben azonban a vidékieket a hivatalos órák alatt bármely hétköznapon fogad.

#### A népszámlálás.

A kereskedelemügyi miniszter, mint ismeretes, a képviselőház egyik ülésében már beterjesztette az idei népszámlálás elrendeléséről szóló törvényjavaslatot. Mihelyt törvényerőre emelkedik a javaslat, megtörténnek az előkészületek, hogy a december hónap 31-iki állapotot feltűntető adatok 1911 január 1—10-ike közt pontosan és akadálytalanul összegyűjthetők legyenek.

A mostani népszámlálás Magyarországon az ötödik általános, alkotmányos formák közt történő népszámlálás. Első általános népszámlálásnak tulajdonképen az 1869. évi tekinthetjük, amelyet tízezerenkint 1880-ban, 1890-ben és 1900-ban követtek a népszámlálások.

A népszámlálás a törvényhatóságok első tisztviselőjének felügyelete alatt és a számlálóbiztosok közreműködése mellett az állam által ingyen szolgáltatott nyomtatványokon történik, a számlálóbiztosok díjait azonban és a végrehajtásnál felmerülő egyéb költségeket a községek fizetik. A törvényhatóság első tisztviselője felügyel a népszámlálást végző községek munkájára.

A magyar kir. központi statisztikai hivatal már elkészítette a különféle számláló lapokat és ezeket a javaslat törvényerőre való emelkedése után, a kereskedelmi miniszternek a törvényhatóságokhoz intézendő részletes utasításával együtt szétküldi az egyes városokba és községekbe. Összettel a statisztikai hivatal kiküldött tisztviselői kiszállanak az egyes törvényhatóságok székhelyeire a népszámlálás körüli teendők megbeszélése és a helyi végrehajtásban résztvevő községek beoktatása végett.

A számláló biztosok január 10-ig tartoznak összeírni körzetük valamennyi lakóját. Az adatokat a statisztikai hivatal dolgozza fel és körülbelül másfél esztendőbe kerül, míg megjelenhet a népességi viszonyokat ismertető első általános jelentés.

#### Vakmerő rablási kísérlet.

Vakmerő betörést hiúsított meg Szucsák Rezső a csécsi vasuti állomás főnöke, aki lélekjelenlétével és ötletességével az államvasutnak tekintélyes összegét mentette meg.

Késő éjszaka arra ébredt Szucsák, hogy emberek járnak az állomásépület előszobájában és a ház körül is. Figyelnél kezdett és tisztán hallotta, hogy az ajtót fessegetik. Erre bement a hivatalos helyiségbe, ahol a pénzszekrény van. Maga elé tette pisztolyait és így várta a rablókat. Nem bizhatott senkiben, mert az állomás egyedül áll a határban, egy kilométernyire a falutól.

Néhány kínos perc tel el. Egy darabig csend volt, majd nagy puffanással feldöntöttek a rablók egy szerényt a szomszédos helyiségekben. Az így támadt zajt felhasználva, az állomásfőnöknek sikerült táviratozni Szepsibe az állomáshoz, hogy nyomban küldjenek csendőröket, mert betörők járnak a csécsi állomáson.

A betörők a legnagyobb vakmerőséggel újból hozzáfogtak és fessegettek továbbra is az ajtókat. Eltelt egy negyedóra, amikor mozdony dübörgése zugott bele az éjszaka csöndjébe.

Szepsiben ugyanis épen befutva állott egy mozdony. Arra felült négy csendőr és a mozdony száguldva, ötletes gyorsasággal sietett a csécsi állomásfőnök megmentésére.

A mozdony dübörgésére a betörők rémülten menekültek el. A csendőrök nyomban átkutatták a házat, de a betörők már akkor elmenekültek.

A csendőrség nyomoz a vakmerő tettesek után.

Letartóztatott kalandor. Párisból jelentik: Boulogne-sur-Merben tegnap letartóztattak egy fiatalembert, aki több hamis névvel szerepelt. A rendőrség megállapította, hogy a neve Karmann Péter Gyula és hogy osztrák-magyar tiszt volt, aki kénytelen volt rangjáról lemondani. Birtokában nagy pénzszeget találtak. A rendőrség kamis név viselése miatt tizenöt napi ogságra ítélte.

## Közgazdaság.

Első Leánykiházasító Egylet, mint szövetkezet. (Gyermek- és élet biztosító intézet.) Folyó évi június havában 1,824.700 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,649.700 K értékű új biztosítás kötvény állított ki. Biztosított összegek felében 11,7558 K 90 fillt fizetett ki. 1910. évi január 1-től június 30-ig bezárólag 11,835.400 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 10,394.300 K értékű új kötvény állított ki. Biztosított összegek felében a folyó évben 726.569 K 58 fill. és az intézet fennállása óta 16,577.462 K 94 fillér fizetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

Nyit-tér.



# Sternberg

## Ármin és Testvére

cs. és kir. udv. hangszergyár  
központi főüzletében



### BUDAPEST,

VI. ker., Rákóczi-ut 36. sz. alatt

---

**kaphatók a legjobb és legolcsóbb hangszerek.**

---

**KÉPES ÁRJEGYZÉKEK minden cikkről külön-külön jelennek meg. Érdeklődőknek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.**

**KITÜNTETVE!** A m. kir. kormány által alapított „Millenniumi Állami Érem”-mel melyet a hangszer-csoport összes versenyzői közül kizárólag csakis czégünk nyert el.



Szent-Lukácsfürdő gyógyfürdő, BUDA.  
Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió. Csuz, köszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda  
Kristály forrásásványviz étvagyat javít, gyomorrontást megakadályoz.

#### Zálogszedulákat

brilliánsokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban vesznek. Brillánsokért többet fizetnek, mint amennyiért újonnan vették. Schiler Izidor, Sip-utca 8

## Hirdetések

felvételeinek a  
kiadóhivatalban.

## Az Angyalföld titkai.

28 (Regény.)

Méltóságosan pöfögve robogott be a hosszú tehervonat a rakodó pályaudvarra és fekete szénrakománya aranyfényben ragyogott a felkelő nap sugarától.

A munkás csoport vigan vetette magát, az egymástól szétkapcsolt kocsiakra.

— Sommer ur szemet kapott! Lesz munka, lesz pénz! ezt ordították összeviszva.

Az öreg Sommer, a szénkereskedő már ott várta rakományát és örömmel nézte a munkások buzgóságát.

— No emberek, fogjatok hozzá! Egy-kettő! Ha még ma estig elszállítjátok a kundsáftokhoz, külön boraválót is kaptok, — így szólott azután átment a szénraktárba, mely csak egy puskalövésnyire volt a pályaudvartól.

A szénhordók alapos szemlét tartottak a csapat felett.

— Üssön bele a menydörgős menykő! Az a lusta dög, az a versfaragó, holdvilágot ugató már megint nincs itt! Bizonyosan még most is mélyen alussza a odogok álmát! Persze, mikor pénz potyog az égből, nem tartja alá a markát soha!

A poeta éppen akkor haladt lassu léptekkel, észrevétlenül a munkások csoportja felé, egy-egy pillanatra megállt és ábrándozó boldog mosolylyal bámult az üres levegőbe.

— Gyere már te álomszuszek! — ordította felé a fekete jász. — Ugy látszik a fickó már kora reggel teleítta magát, hisz alig áll a lábán!

— Buta jószág, vigyorgott a Vörös ökör, — nem látod, hogy most is verseket faragcsál? Nem látod, hogy forgatja a szemeit?

Bandi szemei csakugyan szokatlan fényben ragyogtak. Titokzatos boldogság sugárzott belőlük és mély kékségük megszégyenítette a szürke decemberi eget. — Mikor kenyeres pajtásai csoportjához ért, bámulva nézett az emberekre, a szerszámokra és a szénnel rakott kocsiakra.

— Mi ez? Talán munkát kaptunk? — kérdezte, mintha csak most ébredne álmából.

— Persze, hisz örökké csak nem lophatjuk a napot, mert akkor éhen pusztulunk! Különben, ha nem tartasz velünk, elvégezzük ám nélküled is.

— Hogyne tartanék! Örülök, hogy dolgozhatom, — mondta vidáman és halkán a fogai közt mormogta, — most már van is kiért dolgozni! — Azután gépiesen egy lapát után nyult és belevágta a kocsin felhalmozott fekete széntömegbe. — Ettől kezdve szóvalan lett . . . csak dolgozott . . . dolgozott úgy, olyan szorgalmasan, hogy a veríték is gyöngyözött a homlokán . . . csak egyszer tekintett fel, mikor a Póstás, aki mellette dolgozott, — a könyökével meglökte . . . akkor elvörösödött, és átkerült a szénrakás tulsó oldalára, a nélkül, hogy valaki észre vette volna. Mikor már egy szekér megtelt, azonnal elszállították Sommer ur jól ismert kundsáfiához és előtőlák a másik üres kocsit. Nem vitakoztak azon, hogy ki dolgozott többet, szé-

pen megegyeztek és a munkabéren egyenlőn osztottak.

Minél magasabba szállt a nap, annál több asszony népseg csatlakozott hozzájuk . . . Elzúllott, elrongyolódott alakok . . . méltó társai a nyomorult embereknek . . . Megszimatolták a munkát és magukból bujtak elő piszkos oduikból . . . Előbb körüljárták a pályaudvar kerítését, és mikor meglátták, hogy munka akadt és rájuk is szükség lehet, a férfiakhoz csatlakoztak . . . Némelyikük reggelit hozott az emberének, akikkel hitetlenül közösen éltek, mások pedig azonnal munkába állottak . . . Szánalmas volt nézni ezt az ütött-kopott, vedlett női társaságot . . . Voltak közülük fiatalabban, öregebbek minden társadalmi osztályból vegyesen; az öregebbek fonnyadt, ránczos arcán ott ült a mult büneinek, ocsmányságainak durva bélvege; a fiatalabbakat, az élet ingerlő ösztöne, az érzékiség buja vágya vonzotta a züllött emberek körébe . . . Mindegyiknek meg volt a maga embere, szeretője és versenyt dolgoztak a férfiakkal a mindennapi betevő falatért, pedig ezek a lelketlen, szivtelen, viharedezt emberek néha úgy bántak velük, mint az igás lóval . . . De azért sohase panaszkodtak . . . Viselték a keresztet, a terhet zugolódás nélkül, mert úgy érezték, hogy ez a kötelességük . . . ez a bűnhődés a multban elkövetett vétkeikért . . . Néha embert, szeretőt cseréltek egymással minden harag nélkül és éppen úgy eltűrték az új ember durvaságát, ütlegét, mint a régiét . . . Mindegyik úgy csüggött a szeretőjén, mint az elvert kutya, aki hálából megnyalja gazdája kezét . . . (Folytatása következik.)

## FOGAK

szájpadlás nélkül, rágszra azonnal használható, 4 koronától. Gyökéreltávolítás teljesen felesleges. Aranyhidak és koronák 10 évi írásbeli jótállással 24 óra alatt, vidékieknek 12 óra alatt készítenek, foghúzás teljesen érzéstelenítve, tartós tömések 3 koronától. Régi, hasznavehetetlen fogszorokot és fogakat 24 óra alatt használhatóvá alakítok. Mersékeit árák! Híszletfizetésre is. Rendelés egész nap. Vasárnap és ünnepnap is.

### Dr. HEGEDUS JAKAB

VII. ker. Erzsébet-körút 44. szám, földszin. Szpecialista minden fog- és szájbetegségben. Kérem a pontos címre ügyelni!

### Ház tulajdonosok és lakók figelmébe.

Lakásának poloska és moly elleni karbantartásait helyiségenként ötven fillér havi díjért elvállalja

**STANDARD**  
féreg elleni karbantartó társaság.  
IV. Kossuth Lajos-utca 14-16.  
Telefon 66-63.

### ? Hol találkozzunk ?

Színészek, írók és művészek találkozó helye:

Gläser, 'METEOR' kávéháza

BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám, ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legméltányosabb árban számíttatnak.

## Gerber vendéglője

Aréna-ut 74. szám alatt létezik.

Volt pálma liget.

## A 'Riviera' Budapesten.

Tisztelettel értesítjük vendégeinket, hogy 'Riviera kávéház', terraszát (VII., Aréna-ut 19.) kétszeresen megnagyobbítottuk és dusan elláttuk délszaki növényekkel, amiért is Budapest látványosságát képezi. Minden este a híres szolista Kiss Parádi Náci 14 tagból álló zenekara hangversenyez. Ugy a fővárosi, mint a vidéki művészek írók és színészek találkozó helye. Pontos kiszolgálás. — Tisztelettel

Kovács Zsigmond és Fia tulajdonosok.

## Hodosi A.

Aréna kávéházában (Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.)

Május 1-től kezdve minden este hírneves

## Rác Gyula

teljes zenekarával hangversenyez. — A vidékről fejránduló közönség találkozó helye.

## OSTENDE-KAVÉHÁZ

RÁKÓCZI-UT 20.

Előkelő családok találkozóhelye. Remek hideg vacsorák, melyet házilag francia szakácsom által készíttetek.

Esténként

Szalay Lajos

a közkezdelt cigányprimás teljes zenekarával hangversenyez

Szíves pártosást kér Gross Ödön

Telefon: 3-68, 86-40 az Ostende és a nyíregyházi Pannónia kávéházak tulajdonosa.

## CZIMBALMOKAT



a legújabb szabadalmazott rendszer szerint legjobbat készít (részletfizetésre is) a cimbalomkészítés elismert első szakértője

## Habits Antal

hangszerkészítő mester. BUDAPEST, Erzsébet-körút 42. szám.

## BUTOR.

Arveresen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugy szintén amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és uri szobák, angol börgarnitúrák, szalngarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petróleumlámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők

Ancsel és társánai, Dob-utca 22.

## ! Budapest éjjel !

Látványossága

a GENUA kávéház

VII., Dob-u. 65. Erzsébet-körút sarok.

Egész éjjel nyitva.

esténként Komáromi Bertók Jóska teljes zenekarával hangversenyez.

Rottenbiller-utca 10. sz. híres cigányprimás zenekarával hangversenyez. Kétféle italok! Ceylon vacsora! Hájós Lipót és Társa. Volt nagymarosi 'Korona Szálloda' bérője.



Nem kell többé kávét főzni, sem cukrot venni!

## 'WILLAX' KÁVÉKOCCA

Forró vízben vagy tejben feloldva azonnal teljesen kész, zamatos és kiválóan jóízű fekete-vagy tejeskávét nyújt.

DARABJA 4 FILLÉR. MINDENÜTT KAPHATÓ.

'WILLAX' KÁVÉ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, BUDAPEST. QUARTELEP-IRODA: VI. VACZI-UT 167-168. TELEFON: 177-61.

## Nem érdemes rongyosan járni!

**FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester**  
BUDAPEST, Thököly-út 20. szám I. em. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.